

Vergaderjaar 2026–2027

36 892

Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de Waterschapswet en de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba in verband met de risicoanalyse bestuurlijke integriteit voor kandidaat-bestuurders (Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche)

A

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

22 september 2026

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het ter bevordering van het goed functionerend en integer decentraal bestuur wenselijk is om een regeling te treffen ter verzekering van aandacht voor de integriteit van wethouders, gedeputeerden, eilandgedeputeerden en leden van het dagelijks bestuur van een waterschap alvorens zij benoemd worden en een regeling te treffen omtrent de financiële belangen van bestuurders van decentrale overheden;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Gemeentewet wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 36b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 36c

1. Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd met betrekking tot feiten en omstandigheden die relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke integriteit van de beoogd wethouder. De risicoanalyse heeft uitsluitend betrekking op:

a. de normen, bedoeld in de artikelen 36b, 41a, 41b, 41ba, 41c, eerste lid, 58 en 89, tweede lid; en

b. normen die zijn vastgelegd in een verordening of de gedragscode, bedoeld in artikel 41c, tweede lid, voor zover de raad uitdrukkelijk heeft bepaald dat deze betrokken dienen te worden bij de risicoanalyse.

2. De burgemeester ziet toe op de uitvoering van de risicoanalyse binnen vier weken, waarbij de risicoanalyse niet wordt uitgevoerd door de raad.

3. Het verzamelen van persoonsgegevens voor de uitvoering van de risicoanalyse wordt beperkt tot:

- a. publiek toegankelijke bronnen en informatie die rechtstreeks is te herleiden tot gegevens uit publiek toegankelijke bronnen;
- b. hetgeen wordt verstrekt door de beoogd wethouder;
- c. hetgeen wordt verstrekt door personen die geacht worden relevante gegevens te kunnen verstrekken voor de risicoanalyse en vrijwillig kiezen om deze gegevens te verstrekken.

4. Voorafgaand aan de benoeming van de wethouder worden uitsluitend de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse door tussenkomst van de burgemeester overgelegd aan de raad, waarbij persoonsgegevens niet worden vermeld voor zover het belang van het vermelden van deze gegevens onevenredig is gelet op het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

5. De beoogd wethouder wordt voor het overleggen aan de raad in de gelegenheid gesteld te reageren op de uitkomsten van de risicoanalyse. Voor zover de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse persoonsgegevens van een derde bevatten, wordt deze derde voor het overleggen aan de raad in de gelegenheid gesteld hierop te reageren.

6. Ten aanzien van de informatie die in het kader van de uitvoering van de risicoanalyse is verwerkt en die niet op grond van het vierde lid aan de raad is overgelegd, geldt een geheimhoudingsplicht.

7. Een wethouder maakt de beheersmaatregelen terstond na benoeming openbaar. Openbaarmaking geschiedt zowel op elektronische wijze als door terinzagelegging op het gemeentehuis.

8. Artikel 3.3, vijfde lid, aanhef en onderdelen h en i, en zevende lid, van de Wet open overheid is niet van toepassing op de openbaarmaking van de conclusie, aanbevelingen, voorgenomen beheersmaatregelen of beheersmaatregelen.

B

Na artikel 41b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 41ba

Een wethouder heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van zijn wethouderschap.

C

In artikel 50 wordt na «de gronden waarop de raad tot» ingevoegd «benoeming of».

D

Na artikel 68 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 68a

Een burgemeester heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van zijn burgemeestersambt.

ARTIKEL II

De Provinciewet wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 35c wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 35d

1. Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd met betrekking tot feiten en omstandigheden die relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke integriteit van de beoogd gedeputeerde. De risicoanalyse heeft uitsluitend betrekking op:

a. de normen, bedoeld in de artikelen 35c, 40a, 40b, 40ba, 40c, eerste lid, 47, 58 en 86, tweede lid; en

b. normen die zijn vastgelegd in een verordening of de gedragscode, bedoeld in artikel 40c, tweede lid, voor zover provinciale staten uitdrukkelijk heeft bepaald dat deze betrokken dienen te worden bij de risicoanalyse.

2. De commissaris van de Koning ziet toe op de uitvoering van de risicoanalyse binnen vier weken, waarbij de risicoanalyse niet wordt uitgevoerd door provinciale staten.

3. Het verzamelen van persoonsgegevens voor de uitvoering van de risicoanalyse wordt beperkt tot:

a. publiek toegankelijke bronnen en informatie die rechtstreeks is te herleiden tot gegevens uit publiek toegankelijke bronnen;

b. hetgeen wordt verstrekt door de beoogd gedeputeerde;

c. hetgeen wordt verstrekt door personen die geacht worden relevante gegevens te kunnen verstrekken voor de risicoanalyse en vrijwillig kiezen om deze gegevens te verstrekken.

4. Voorafgaand aan de benoeming van de gedeputeerde worden uitsluitend de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse door tussenkomst van de commissaris van de Koning overgelegd aan provinciale staten, waarbij persoonsgegevens niet worden vermeld voor zover het belang van het vermelden van deze gegevens onevenredig is gelet op het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

5. De beoogd gedeputeerde wordt voor het overleggen aan provinciale staten in de gelegenheid gesteld te reageren op de uitkomsten van de risicoanalyse. Voor zover de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse persoonsgegevens van een derde bevatten, wordt deze derde voor het overleggen aan provinciale staten in de gelegenheid gesteld hierop te reageren.

6. Ten aanzien van de informatie die in het kader van de uitvoering van de risicoanalyse is verwerkt en die niet op grond van het vierde lid aan provinciale staten is overgelegd, geldt een geheimhoudingsplicht.

7. Een gedeputeerde maakt de beheersmaatregelen terstond na benoeming openbaar. Openbaarmaking geschiedt zowel op elektronische wijze als door terinzagelegging op het provinciehuis.

8. Artikel 3.3, vijfde lid, aanhef en onderdelen h en i, en zevende lid van de Wet open overheid is niet van toepassing op de openbaarmaking van de conclusie, aanbevelingen, voorgenomen beheersmaatregelen of beheersmaatregelen.

B

Na artikel 40b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 40ba

Een gedeputeerde heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het ambt als gedeputeerde.

C

In artikel 50 wordt na «de gronden waarop provinciale staten tot» ingevoegd «benoeming of».

D

Na artikel 67 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 67a

Een commissaris van de Koning heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het ambt van commissaris.

ARTIKEL III

De Waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 41 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede tot en met het zesde lid tot het tiende tot en met het veertiende lid, worden zeven leden ingevoegd, luidende:

2. Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd met betrekking tot feiten en omstandigheden die relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke integriteit van het beoogd lid van het dagelijks bestuur. De risicoanalyse heeft uitsluitend betrekking op:

a. de normen, bedoeld in de artikelen 31, tweede lid, 33, eerste, tweede, en vierde lid, 34, 44k, 44l, 45, met uitzondering van de daarin genoemde artikelen 38, 38b, 38c en 39, en 55d, tweede lid, van deze wet; en

b. normen die zijn vastgelegd in een verordening of de gedragscode, bedoeld in artikel 33, derde lid, voor zover het algemeen bestuur uitdrukkelijk heeft bepaald dat deze betrokken dienen te worden bij de risicoanalyse.

3. De voorzitter ziet toe op de uitvoering van de risicoanalyse binnen vier weken, waarbij de risicoanalyse niet wordt uitgevoerd door het algemeen bestuur.

4. Het verzamelen van persoonsgegevens voor de uitvoering van de risicoanalyse wordt beperkt tot:

a. publiek toegankelijke bronnen en informatie die rechtstreeks is te

herleiden tot gegevens uit publiek toegankelijke bronnen;

b. hetgeen wordt verstrekt door het beoogd lid van het dagelijks bestuur;

c. hetgeen wordt verstrekt door personen die geacht worden relevante gegevens te kunnen verstrekken voor de risicoanalyse en vrijwillig kiezen om deze gegevens te verstrekken.

5. Voorafgaand aan de benoeming van het lid van het dagelijks bestuur worden uitsluitend de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse door tussenkomst van de voorzitter overgelegd aan het algemeen bestuur, waarbij persoonsgegevens niet worden vermeld voor zover het belang van het vermelden van deze gegevens onevenredig is gelet op het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

6. Het beoogd lid van het dagelijks bestuur wordt voor het overleggen aan het algemeen bestuur in de gelegenheid gesteld te reageren op de uitkomsten van de risicoanalyse. Voor zover de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse persoonsgegevens van een derde bevatten, wordt deze derde voor het overleggen aan het algemeen bestuur in de gelegenheid gesteld hierop te reageren.

7. Ten aanzien van de informatie die in het kader van de uitvoering van de risicoanalyse is verwerkt en die niet op grond van het vierde lid aan het algemeen bestuur is overgelegd, geldt een geheimhoudingsplicht.

8. Een lid van het dagelijks bestuur maakt de beheersmaatregelen terstond na benoeming openbaar. Openbaarmaking geschiedt zowel op elektronische wijze als door terinzagelegging op de secretarie van het waterschap.

9. Artikel 3.3, vijfde lid, aanhef en onderdelen h en i, en zevende lid van de Wet open overheid is niet van toepassing op de openbaarmaking van de conclusie, aanbevelingen, voorgenomen beheersmaatregelen of beheersmaatregelen.

2. In het elfde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door «tiende lid».

B

Na artikel 44k wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 44l

Een lid van het dagelijks bestuur heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het ambt van lid van het dagelijks bestuur van een waterschap.

C

Na artikel 48 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 48a

Een voorzitter heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het ambt van voorzitter van het waterschap.

ARTIKEL IV

De Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 41 komt te luiden:

Artikel 41

1. Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd met betrekking tot feiten en omstandigheden die relevant kunnen zijn voor de bestuurlijke integriteit van de beoogd eilandgedeputeerde. De risicoanalyse heeft uitsluitend betrekking op:

a. de normen, bedoeld in de artikelen 40, 47, 48, 49, 52a, 53, eerste lid, 69 en 119c, tweede lid; en

b. normen die zijn vastgelegd in een verordening of de gedragscode, bedoeld in artikel 53, tweede lid, voor zover de eilandsraad uitdrukkelijk heeft bepaald dat deze betrokken dienen te worden bij de risicoanalyse.

2. De gezaghebber ziet toe op de uitvoering van de risicoanalyse binnen vier weken, waarbij de risicoanalyse niet wordt uitgevoerd door de eilandsraad.

3. Het verzamelen van persoonsgegevens voor de uitvoering van de risicoanalyse wordt beperkt tot:

a. publiek toegankelijke bronnen en informatie die rechtstreeks is te herleiden tot gegevens uit publiek toegankelijke bronnen;

b. hetgeen wordt verstrekt door de beoogd eilandgedeputeerde;

c. hetgeen wordt verstrekt door personen die geacht worden relevante gegevens te kunnen verstrekken voor de risicoanalyse en vrijwillig kiezen om deze gegevens te verstrekken.

4. Voorafgaand aan de benoeming van de eilandgedeputeerde worden uitsluitend de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse door tussenkomst van de gezaghebber overgelegd aan de eilandsraad, waarbij persoonsgegevens niet worden vermeld voor zover het belang van het vermelden van deze gegevens onevenredig is gelet op het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

5. De beoogd eilandgedeputeerde wordt voor het overleggen aan de eilandsraad in de gelegenheid gesteld te reageren op de uitkomsten van de risicoanalyse. Voor zover de conclusie, aanbevelingen en voorgenomen beheersmaatregelen die volgen uit de risicoanalyse persoonsgegevens van een derde bevatten, wordt deze derde voor het overleggen aan de eilandsraad in de gelegenheid gesteld hierop te reageren.

6. Ten aanzien van de informatie die in het kader van de uitvoering van de risicoanalyse is verwerkt en die niet op grond van het vierde lid aan de eilandsraad is overgelegd, geldt een geheimhoudingsplicht.

7. Een eilandgedeputeerde maakt de beheersmaatregelen terstond na benoeming openbaar. Openbaarmaking geschiedt zowel op elektronische wijze als door terinzagelegging op het bestuurskantoor van het openbaar lichaam.

B

Artikel 49 komt te luiden:

Artikel 49

Een eilandgedeputeerde heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het ambt als eilandgedeputeerde.

C

De artikelen 50 tot en met 52 vervallen.

D

In artikel 61 wordt na «de gronden waarop de eilandsraad tot» ingevoegd «benoeming of».

E

Artikel 81 komt te luiden:

Artikel 81

Een gezaghebber heeft geen financiële belangen, bezit geen effecten en verricht geen effectentransacties voor zover dit ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het ambt van gezaghebber.

F

Artikel 83 vervalt

G

Na artikel 234 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 235

De artikelen 51, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van artikel IV, onderdeel C, van de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche, en 83, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van artikel IV, onderdeel E, van de wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche, blijven van toepassing ten aanzien van de voor dat tijdstip ingediende verklaringen, bedoeld in artikel 49, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van artikel IV, onderdeel B, van de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche.

ARTIKEL V

De bijlage behorende bij artikel 8.8 van de Wet open overheid wordt als volgt gewijzigd:

1. In het onderdeel betreffende de Gemeentewet wordt na «de artikelen 23, vierde, vijfde en zesde lid, tweede volzin,» ingevoegd «36c, zesde lid,».

2. In het onderdeel betreffende de Provincie wordt na «de artikelen 23, vierde, vijfde en zesde lid, tweede volzin,» ingevoegd «35d, zesde lid,».

3. In het onderdeel betreffende de Waterschapswet wordt na «de artikelen 35, vierde en vijfde lid,» ingevoegd «41, zevende lid,».

ARTIKEL Va

Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

ARTIKEL VI

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

ARTIKEL VII

Deze wet wordt aangehaald als: Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,